

Vaardigheden Voetgangersbrevet Goud

TIP

Bij deze oefeningen vind je tips voor leerlingen met leerproblemen. Ze staan telkens in de gele kaders.

Met dank aan Het Raster

TIP

Laat de ouders weten dat je rond voetgangerstraining werkt. Zo kunnen ze de vaardigheden op dezelfde manier inoefenen en krijgen de leerlingen zowel op school als thuis dezelfde informatie.

Gebruik hiervoor de ouderbrief die je vindt op verkeerschool.be

1. Rond een hindernis stappen die de stoep helemaal verspert

Vaardigheid

Om veilig en vlot langs een hindernis te stappen die het voetpad helemaal verspert, volgen voetgangers deze vijf stappen:

1. Stoppen bij de hindernis en naar de stoeprand stappen
2. Over de schouder kijken om te zien of er geen verkeer aankomt
3. Wachten tot de rijbaan veilig is
4. Kort om de hindernis heen stappen op de rijbaan
5. Terug op het voetpad stappen en verder gaan

Trainen in een beschermde omgeving

- Teken op de speelplaats een stoep.
- Plaats in het midden van de stoep een hindernis die de stoep helemaal verspert (bv. een vuilnisbak).
- Laat de leerling naar de hindernis stappen. De overige leerlingen kijken met jou naar de situatie.
- De leerling moet aan de hand van de 5 beschreven stappen rond de hindernis stappen.
- Beoordeel samen met de leerlingen wat ze gezien hebben.

Trainen in het echte verkeer

- Kies een rustige straat in de schoolomgeving.
- Plaats een hindernis op de stoep (die de stoep volledig verspert).
- Daarna verloopt de oefening hetzelfde als in de beschermde omgeving.

TIP

- Is dit nog te moeilijk voor je leerlingen? In het Voetgangersbrevet Zilver wordt de vaardigheid 'langs een hindernis stappen die het voetpad deels verspert' getraind en getest. We raden je aan om eerst deze vaardigheid nog eens in te oefenen.
- Vraag aan de leerlingen welke hindernissen ze al eens tegenkwamen in het echte verkeer. Gebruik dan een hindernis die ze opsomden, zodat dit herkenbaar is voor leerlingen met bv. autisme. Gebruik ook dezelfde hindernis bij de oefening op de speelplaats, de oefening in het echte verkeer en tijdens het voetgangersexamen.
- Laat leerlingen met leerproblemen niet als eerste vertrekken zodat ze de oefening eerst kunnen observeren. Dit geldt voor alle oefeningen in deze handleiding.

2. Oversteken op een zebrapad

Vaardigheid

Oversteken op een zebrapad is een van de belangrijkste vaardigheden die kinderen als voetganger onder de knie moeten hebben. We willen voetgangers ook de attitude aanleren om zoveel mogelijk het zebrapad te gebruiken. In de wetgeving staat dat je verplicht bent een zebrapad te gebruiken als er een is binnen een afstand van 20 meter. Andere weggebruikers zijn verplicht om voorrang te verlenen aan voetgangers die willen oversteken op een zebrapad. De voetganger moet wel eerst oogcontact maken met de bestuurders om er zeker van te zijn dat ze hem gezien hebben.

Om veilig over te steken, moeten ze de volgende deelvaardigheden uitvoeren:

1. Stop aan de stoeprand
2. Kijk goed naar links en rechts
3. Steek recht over als de rijbaan veilig is
4. Blijf opletten tijdens het oversteken
5. Stap goed door

TIP

Een stoeprand is niet overal aanwezig en ziet er niet overal hetzelfde uit. Laat eventueel voor het oefenen verschillende foto's zien van stoepranden in de schoolomgeving. Als de schoolomgeving het toestaat, kan je de oefening meteen op straat doen.

Trainen in een beschermde omgeving

- Tekent met krijt een straat met zebrapad op de speelplaats of leg er één met vinylstroken.
- Steek eerst zelf een paar keer over terwijl je de vijf deelvaardigheden uitvoert en hardop zegt.
- Laat een aantal kinderen individueel of per twee oversteken en hardop de deelvaardigheden benoemen.
- De andere leerlingen kijken samen met jou naar de situatie en beoordelen de overstekende leerlingen.

Trainen in het echte verkeer

- Kies een rustige straat in de schoolomgeving waar een zebrapad ligt.
- Daarna verloopt de oefening hetzelfde als in de beschermde omgeving.
- Stuur bij waar nodig en zorg ervoor dat ieder kind een aantal keer heeft overgestoken.
- Tijdens het voetgangersexamen zelf moeten de kinderen de deelvaardigheden niet hardop zeggen.

TIP

Deze vaardigheid wordt ook al geoefend en getest in zowel het Voetgangersbrevet Brons als in het Voetgangersbrevet Zilver. Ga zeker eens kijken naar de voorbereidende spelletjes die we daar aanbieden om deze vaardigheid te trainen.

3. Oversteken op de veiligste plaats

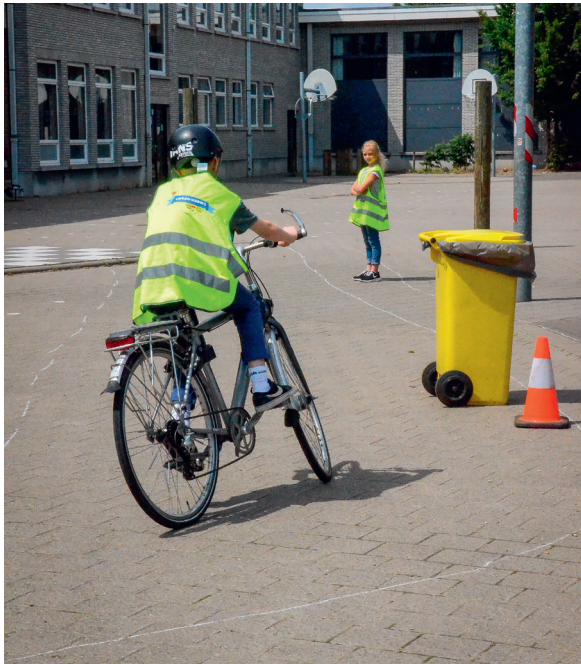
Vaardigheid

Soms is er geen zebrapad in de buurt van de plaats waar je wil oversteken. Het is belangrijk dat de leerlingen dan zelf een veilige plaats kunnen kiezen, maar ook dat ze het moment van oversteken zelf kunnen bepalen.

Dit doen ze veilig aan de hand van de volgende stappen:

1. Kies een plaats waar je goed zichtbaar bent en waar je zelf een goed zicht hebt, rekening houdend met de volgende punten:
 - Niet in een bocht of net na een bocht
 - Niet bij geparkeerde auto's
 - Niet vlakbij drukke opritten
 - Niet op plaatsen waar een hindernis je zicht beperkt
2. Stop aan de stoeprand
3. Kijk goed naar links en rechts
4. Steek recht over als de rijbaan veilig is
5. Blijf opletten tijdens het oversteken
6. Stap goed door

Trainen in een beschermde omgeving

- Teken op de speelplaats een straat met stoep aan beide kanten. Zorg ervoor dat je een bocht tekent en dat er ergens een hindernis staat.
- Laat twee leerlingen van de klas met hun fiets op de rijbaan rijden. Ze komen van twee richtingen aangereden.
- Kies twee leerlingen uit die nu een geschikte plaats en moment moeten kiezen om over te steken.
- De andere leerlingen kijken samen met jou naar de situatie en beoordelen de overstekende leerlingen.
- Laat de leerlingen van rol wisselen zodat ze allemaal eens overgestoken hebben.

TIP

Als de schoolomgeving het toestaat, kan je de oefening meteen op straat doen. Zo kunnen leerlingen met leerproblemen zich de situatie beter voorstellen.

Trainen in het echte verkeer

- Ga naar een straat in de schoolomgeving waar geen zebrapad ligt en waar minstens twee gevaren aanwezig zijn. Die gevaren kan je ook esceneren door bijvoorbeeld je eigen auto te parkeren in de straat of een vuilnisbak neer te zetten op het voetpad.
- Deze oefening is sterk afhankelijk van hoe je schoolomgeving eruitziet. Vermijd zeer gevaarlijke plaatsen maar blijf realistisch. Ook minder ideale verkeerssituaties behoren tot de leefwereld van de kinderen.
- Daarna verloopt de oefening voor de overstekende leerling hetzelfde als in de beschermde omgeving.
- Stuur bij waar nodig en zorg ervoor dat ieder kind een aantal keer heeft overgestoken.

TIP

De vaardigheid 'oversteken op een veilige plaats (als er geen zebrapad is)' is de voorloper van deze vaardigheid. Deze wordt in het Voetgangersbrevet Zilver aan de hand van spelletjes geoefend en daarna getest.

4. Oversteken op een kruispunt

Vaardigheid

Op een kruispunt moet je niet alleen links en rechts kijken, je moet in alle richtingen rondkijken en goed luisteren of er verkeer aankomt. Je kan voor het oefenen van deze vaardigheid kiezen voor een T-kruispunt of een vierarmig kruispunt. De keuze is afhankelijk van de verkeerssituatie in jouw schoolomgeving.

De deelvaardigheden die de leerlingen hiervoor moeten uitvoeren zijn:

1. Stop aan de stoeprand
2. Kijk goed naar links, rechts, voor en achter je
3. Steek recht over als de rijbaan veilig is
4. Blijf opletten tijdens het oversteken
5. Stap goed door

Trainen in een beschermde omgeving

- Teken een T-kruispunt en/of vierarmig kruispunt op de speelplaats.
- Geef vier leerlingen een gekleurd papier.
- Zet de rest van de leerlingen op een hoek om het kruispunt over te steken.
- De leerlingen met het gekleurd papier stappen op de rijbaan en komen vanuit verschillende richtingen (zoals bestuurders zich over het kruispunt zouden verplaatsen).
- De leerlingen die moeten oversteken moeten links, rechts, voor en achter zich kijken.
- Wanneer ze een leerling zien met een gekleurd papier moeten ze luidop de kleur van het papier zeggen.
- Het is dus de bedoeling dat ze alle kleuren tijdens het oversteken een keer gezegd hebben.

TIP

- Als de schoolomgeving het toestaat, kan je de oefening meteen op straat doen. Zo kunnen leerlingen met leerproblemen zich de situatie beter voorstellen.
- Eventueel kan je de gekleurde papieren weglaten en de leerlingen de naam van de andere kinderen laten zeggen. In het echte verkeer houdt niemand immers een papier omhoog.

Trainen in het echte verkeer

- Kies een voor jullie relevant kruispunt in de schoolomgeving.
- Herhaal met de leerlingen de deeltaalvaardigheden door het zelf nog eens voor te doen.
- Laat een aantal kinderen individueel of per twee oversteken op het kruispunt.
- De overige leerlingen kijken samen met jou naar de situatie en beoordelen deze.
- Stuur bij waar nodig en zorg dat elk kind een keer heeft overgestoken.

5. Oversteken tussen geparkeerde auto's

Vaardigheid

In drukke straten, zeker in de stad, belemmeren geparkeerde auto's het zicht. Om een beter zicht te krijgen op het verkeer (maar ook om zelf te worden opgemerkt) zullen de kinderen het voetpad moeten verlaten en plaats nemen langs een denkbeeldige kijklijn. Die bevindt zich op de rijweg langs de geparkeerde auto's.

De leerlingen moeten de volgende deelvaardigheden uitvoeren om veilig over te steken tussen geparkeerde auto's:

1. Controleer of de auto's waar je tussen gaat staan, niet klaar staan om te vertrekken:
 - Zit er een bestuurder in?
 - Draait de motor?
 - Rookt de uitlaatpijp?
 - Branden de achteruitrijlichten of remlichten?Is dit niet het geval, dan kan je tot aan de kijklijn stappen.
2. Stop aan de kijklijn
3. Kijk goed naar links en rechts
4. Steek recht over als de rijbaan veilig is
5. Blijf opletten tijdens het oversteken
6. Stap goed door

TIP

We spreken over een 'kijklijn' als de plaats waar je een vrij zicht hebt op het verkeer, maar in het echt staat er natuurlijk geen lijn op de straat. Je kan ook zeggen 'Stap tot aan de andere kant van de auto's en stop daar'.

Trainen in een beschermde omgeving

- Teken een lijn op de speelplaats. Dit moet de stoeprand voorstellen.
- Teken evenwijdig aan deze lijn met 4 à 6 meter ertussen nog een lijn (de overkant van de straat).
- Simuleer met kegeltjes de contouren van vier auto's die achter elkaar geparkeerd staan naast de stoeprand.
- In sommige auto's staan kinderen als chauffeur.
- De andere leerlingen steken zo vaak mogelijk over. Dat mogen ze alleen doen tussen auto's zonder chauffeur.
- Leg tijdens het oefenen de nadruk op de verschillende deelvaardigheden.

TIP

Als de schoolomgeving het toestaat, kan je de oefening meteen op straat doen. Zo kunnen leerlingen met leerproblemen zich de situatie beter voorstellen.

Trainen in het echte verkeer

- Kies een rustige straat in de omgeving van de school waar auto's naast de stoeprand geparkeerd staan.
- Herhaal met de leerlingen de deelvaardigheden door het zelf nog eens voor te doen.
- Laat een aantal kinderen individueel of per twee oversteken tussen zelfgekozen geparkeerde wagens.
- De overige leerlingen kijken samen met jou naar de situatie en beoordelen deze.
- Stuur bij waar nodig en zorg dat elk kind een keer heeft overgestoken.

TIP

Beslis na het oefenen samen met de kinesitherapeut, orthopedagoog, ... hoe de leerlingen het examen zullen afleggen: hand in hand met een volwassene, onder toezicht op nauwe afstand of volledig zelfstandig met alleen toezicht aan de controlepunten. Sommige leerlingen zijn immers niet klaar om zich alleen in het verkeer te begeven, maar wel om MEE te stappen. Misschien is dat voor die leerlingen wel het hoogst haalbare.